

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ที่ผ่านมามีทั้งหมด สามารถสรุปผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และการปิดดำเนินการของเหมืองแร่ที่ได้รับสัมปทานที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและการใช้ที่ดินของจังหวัดระนองอันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษา ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลกระทบด้านการใช้ที่ดิน

จากการศึกษาพบว่าเหมืองแร่มีการกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ของจังหวัดระนอง แต่อย่างไรก็ตามมีการกระจุกตัวอยู่ในเขตอำเภอเมืองระนอง เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในบริเวณใกล้เชิงโคยรอบชุมชนเทศบาลเมืองระนอง สำหรับเหมืองแร่ที่ปิดดำเนินการนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอเมืองระนองเช่นกัน นอกจากนี้เหมืองแร่ที่มีอยู่ในเขตอำเภอกะเปอร์ กระบุรี และละอุ่น ก็ได้ปิดดำเนินการไปเกือบทั้งหมด

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปิดดำเนินการที่มีต่อการใช้ที่ดินของจังหวัดระนองนั้นมีทั้งในทางบวกและทางลบ โดยเป็นผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

5.1.1.1 ผลกระทบทางตรง

1) ผลในด้านลบ ได้แก่ การมีพื้นที่กร้าง-ว่างเปล่า ว่างได้ใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2530 มีพื้นที่ประมาณบัตรหมกอายุ 18,926 ไร่ และไม่สามารถนำไปใช้ในการผลิตสาขาอื่น หรือในกิจกรรมต่าง ๆ ในการขยายตัวของชุมชนเมือง (โดยเฉพาะชุมชนเทศบาลเมืองระนอง) รวมทั้งไม่สามารถเข้าไปดำเนินการพัฒนา - ปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวให้ดีขึ้นทั้งในแง่ของการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) ผลในด้านบวก ที่เกิดขึ้นได้แก่ การพังทลายและการชะล้างของดินจะลดน้อยลงกว่าในกรณีที่เหมือง เปิดดำเนินการ ทั้งนี้เป็นการลดความเสี่ยงของสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ อันจะเป็นประโยชน์แก่ป่าไม้ คำน้ำลำธาร รวมทั้ง การเกษตรกรรมและการประมง

5.1.1.2 ผลกระทบทางอ้อม

มีผลกระทบเกิดขึ้นเฉพาะในด้านบวก โดยเป็นการชะลอ การใช้ทรัพยากรโดยเฉพาะแร่ นอกจากนี้ในพื้นที่เหมืองซึ่ง เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนจะมีการปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดินเป็นกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนในการรักษาสภาพแวดล้อม เช่น เปลี่ยนเป็นการประมง สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

5.1.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมเหมืองแร่ของจังหวัดระนอง นับเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญด้านหนึ่งของจังหวัด เนื่องจาก ผลผลิตแร่เกือบทั้งหมดถูกส่งออกไปสู่โรงงานถลุงแร่ในจังหวัดภูเก็ต และการส่งออกสินแร่นี้เป็นรายได้สำคัญแก่ประชากรในจังหวัดระนอง โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดประมาณ ร้อยละ 7 อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา การผลิตสาขาเหมืองแร่หดตัวลง เนื่องจากการหยุดดำเนินการ

5.1.2.1 ผลกระทบในด้านประเทศ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบในทางลบทั้งสิ้น โดยอาจจำแนก เป็นผลกระทบทางตรงและทางอ้อมได้ดังนี้

1) ผลกระทบทางตรง ได้แก่ การขาดรายได้จากค่าภาคหลวงแร่ ซึ่งมีอัตราลดลงเป็นอย่างมาก (จาก 197.5 ล้านบาท เป็น 3.9 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2522 และ 2530 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังทำให้ขาดรายได้เงินตราต่างประเทศ จากการส่งออกแร่ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

2) ผลกระทบทางอ้อม เกิดขึ้นในสองลักษณะ ซึ่งมีสาเหตุสืบเนื่องจากผลกระทบทางตรงดังกล่าวมาแล้ว ได้แก่ ผลที่เกิดแก่การขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุให้รัฐบาลต้อง เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้น/ส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในสาขาอื่น ๆ ของภาค (รวมทั้งจังหวัดระนอง) เพื่อทดแทนการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่

5.1.2.2 ผลกระทบในระดับจังหวัด

มีผลกระทบแก่ระบบเศรษฐกิจของจังหวัดทั้งในทางบวกและทางลบ อย่างไรก็ตามผลกระทบทางลบจะมีมากกว่าในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ผลกระทบทางตรง เป็นผลทางด้านลบ ได้แก่ การลดลงของผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยตลอดในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ พ.ศ.2524 - 2531 และไม่มีขยายตัวเพิ่มขึ้นเท่าที่ควร โดยมีสาเหตุสืบเนื่องจากการหดตัวของการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

2) ผลกระทบทางอ้อม

- ผลในด้านลบเป็นผลกระทบสืบเนื่องใน 2 ประการ ประการแรก ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจของจังหวัดระนอง อยู่ในภาวะซบเซาและชะงักงัน (โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองระนอง ซึ่งมีระบบเศรษฐกิจผูกพันอยู่กับการผลิตในสาขานี้เป็นอย่างมาก) และส่งผลกระทบต่อกิจการที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแร่แร่ ร้านรับซื้อ รวมทั้งการค้า - บริการต่าง ๆ ในประการที่สอง ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประชากรมีอัตราลดลงมาโดยตลอดในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ พ.ศ.2524 - 2531

- ผลกระทบในด้านบวก ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากการหยุดดำเนินการด้านเหมืองแร่ จะเป็นประโยชน์แก่การผลิตในสาขาอื่น ที่เคยได้รับผลกระทบทางลบจากการผลิตของเหมืองแร่ การผลิตดังกล่าวได้แก่ การเกษตรกรรม (โดยเฉพาะพื้นที่

ด้านตะวันออกของอำเภอกระบุรี) การประมง-เพาะเลี้ยงชายฝั่ง (ซึ่งมีตลอดตามแนวชายฝั่ง ทะเลของจังหวัด) และการท่องเที่ยวทั้งตามแนวชายหาดและในพื้นที่ตอนใน เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่โดยเฉพาะแร่หิน เป็นสาขาการผลิตที่สำคัญในโครงสร้างการผลิตของจังหวัดระนอง ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาและจากผลการศึกษา-วิเคราะห์ ได้พบว่าการหยุดดำเนินการผลิตได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดเป็นอย่างมากรวมทั้งในระดับประเทศ นอกเหนือจากผลกระทบต่อด้านการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานในการผลิตอื่น ๆ ของจังหวัด ในการแก้ไขปัญหา-ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับแนวทางและการดำเนินการพัฒนาของจังหวัดระนองเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของจังหวัดระนองตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวนโยบายในการผลิต-แก้ไขปัญหาด้านแนวทางการพัฒนา และด้านมาตรการที่จำเป็นโดยเฉพาะมาตรการเร่งด่วน ซึ่งทั้งนี้ จะมุ่งเน้นดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และการดำเนินการในการพัฒนา-การผลิตของจังหวัดระนองโดยรวม

5.2.1 ข้อเสนอแนะด้านแนวนโยบาย

5.2.1.1 แนวนโยบายในระดับจังหวัดระนอง

จังหวัดระนองมีพื้นฐานด้านเศรษฐกิจอยู่เพียง 4 สาขาอาชีพ ได้แก่ การป่าไม้ การประมง เหมืองแร่ และการพาณิชย์ ซึ่งสาขาอาชีพเหล่านี้ ยกเว้นการพาณิชย์ล้วนต้องพึ่งทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก และทรัพยากรเหล่านั้นล้วนแต่เป็นทรัพยากรประเภทที่ใช้สิ้นเปลืองและนับวันจะหมดไป หากไม่ได้มีการควบคุมที่ดีพอ ดังนั้น จึงได้วางแนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของจังหวัดดังนี้ คือ

- 1) การขยายฐานเศรษฐกิจของจังหวัดให้กว้างขึ้น โดยการ

มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ขณะเดียวกันจะต้องปรับปรุงสาขาฐานเศรษฐกิจเดิมให้มีประสิทธิภาพในการผลิตยิ่งขึ้น เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด

2) เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดไว้ ภายใ้เท่าที่จำเป็นและโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ที่จังหวัดจะได้รับตอบแทน

3) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาฐานเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ การส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

4) เสริมสร้างความรู้ และทักษะความเข้าใจในอาชีพเสริมรายได้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมของจังหวัด

5.2.1.2 ส่วนแนวนโยบายที่เกี่ยวกับทรัพยากรแร่ธาตุของจังหวัดมีดังนี้
คือ

1) ควบคุมและส่งเสริมการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อจังหวัดในทุก ๆ ด้าน น้อยที่สุด

2) ส่งเสริมการผลิตแร่ชนิดอื่น ๆ ที่มีอยู่ทางการผลิต และการตลาดที่ดีกว่า โดยการขยายฐานการกระจุกตัวของแร่

3) ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตแร่ให้ดีขึ้น

5.2.1.3 แนวทางการพัฒนาสาขาเหมืองแร่

1) กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเหมืองแร่ของจังหวัด โดยการเสนอแผนการใช้ทรัพยากร แร่ และการจำแนกที่ดินที่มีศักยภาพในการพัฒนาทรัพยากรให้ชัดเจน

2) ปรับปรุงขึ้นคอนในการขอประทานบัตร เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เพื่อเร่งรัดการพัฒนาทรัพยากรแร่ที่ทราบศักยภาพของธรณีวิทยาแล้ว

3) กระจายประเภทของผลผลิตแร่ของจังหวัด โดยเร่งรัดการหาแหล่งแร่ชนิดต่าง ๆ ให้มากขึ้น

4) กระจายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากทรัพยากรแร่ โดยเน้นให้มีการปรับปรุงชนิด และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดในรูปแบบอื่น นอกเหนือจากสินแร่

5) หันพื้นที่เหมืองแร่ที่หมดสภาพเพื่อเสริมสร้างรายได้

5.2.1.4 แนวทางการพัฒนาสาขาอื่น ๆ

1) ด้านประมง ส่งเสริมให้มีแนวเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เพื่อเพิ่มผลผลิต ทดแทนกับผลผลิตทางธรรมชาติที่ลดน้อยถอยลง ส่งเสริมให้มีการทำประมงร่วมกันกับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง อาทิ อุตสาหกรรมปลาป่น

2) ด้านป่าไม้ สนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรในจังหวัด มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ให้มากที่สุด ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เหมาะสมกับการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ เพื่อลดความขัดแย้ง

3) ด้านการค้าชายแดน ส่งเสริมให้มีการค้าชายแดนเพิ่ม เสริมสร้างรายได้ให้กับจังหวัด

4) ด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมและปรับปรุงบริการพื้นฐาน โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ จัดการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น

5.2.1.5 มาตรการในการลดผลกระทบ

ในการทำเหมืองหรือหยุดทำเหมืองแร่นั้น ซึ่งได้ก่อผลกระทบต่อ
กับจังหวัดเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น ควรมีมาตรการโดยรวม ดังนี้

1) ทำการสำรวจพื้นที่ ศึกษา และวางแผน เพื่อเป็นแนว
ทางในการกำหนดพื้นที่เหมืองในอนาคต กำหนดวิธีการทำเหมืองที่เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ควร
รัดกุมในการออกประทานบัตรให้มากยิ่งขึ้น และในการอนุญาตให้ทำเหมืองนั้นต้องตรวจสอบ
ผลกระทบที่จะเกิดจากการทำเหมืองแร่อย่างจริงจัง

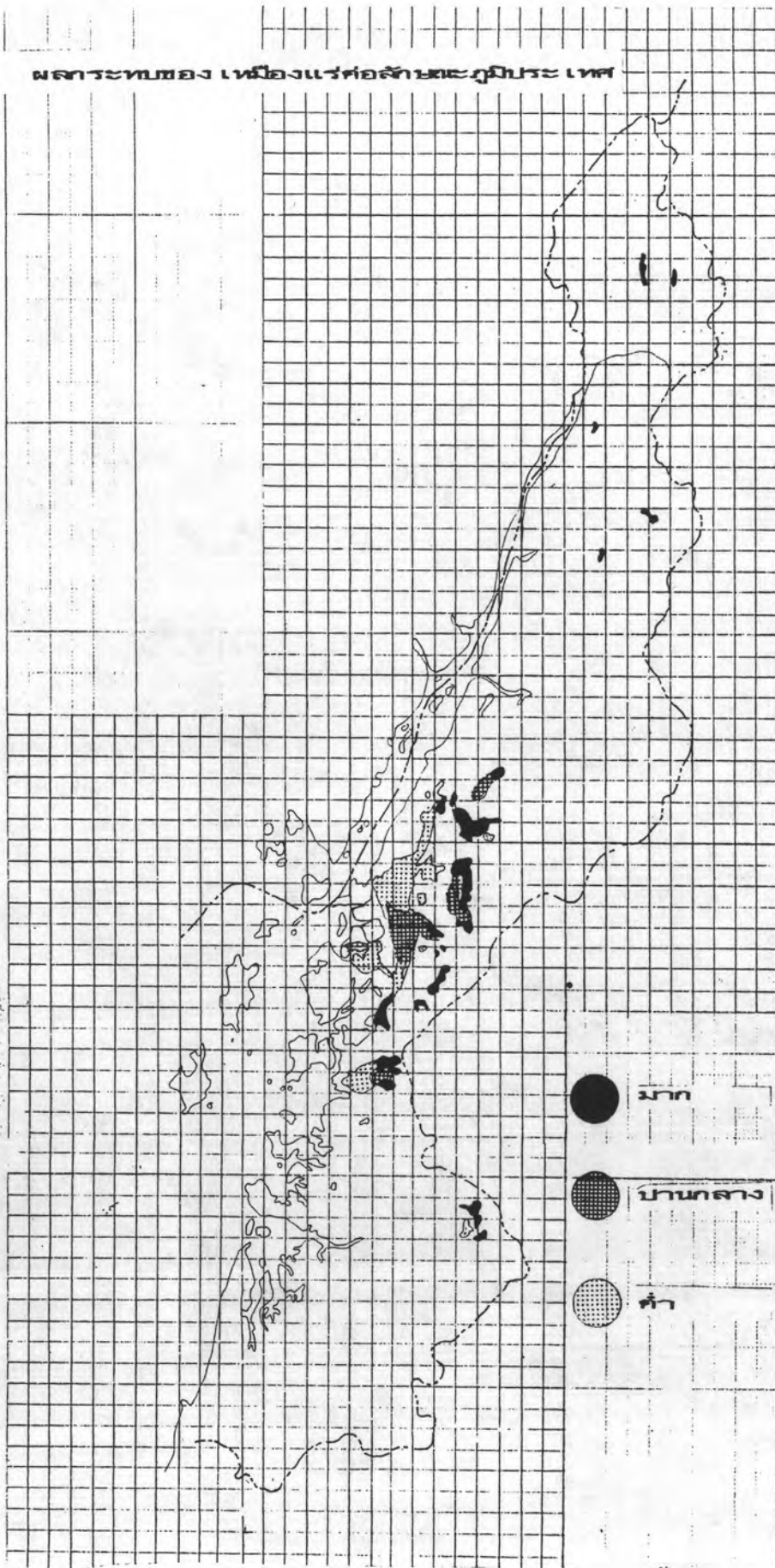
2) ในด้านการจัดการต้องควบคุมดูแลพื้นที่หลังจากหมดสภาพ
จากการทำเหมืองไปแล้ว โดยจัดการฟื้นฟู เพื่อนำพื้นที่มาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

3) ในด้านข้อกฎหมาย จะต้องแก้ไขระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ไม่
เหมาะสมในการออกประทานบัตร โดยคำนึงถึงระยะเวลา สิทธิในการสังเิกถอน รวมทั้ง
บทลงโทษในการฝ่าฝืน

5.2.2 การกำหนดแผนการใช้ที่ดินประเภทเหมืองแร่ ในการกำหนดแผนการใช้ที่
ดินประเภทเหมืองแร่นั้นได้มีการวิเคราะห์ลักษณะที่ตั้ง เหมืองแร่กับผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อม
โดยพิจารณาเกณฑ์สำคัญประกอบด้วย ลักษณะภูมิประเทศ (land form) ความลาดเทของ
พื้นที่ (stop) ประเภทของป่าไม้ (Typical Forest) ศักยภาพของพื้นที่เพื่อการเกษตร
(Potential Agronomy) การใช้ที่ดินผิวดินประเภท ความสะดวกในการเข้าถึง และความ
สมบูรณ์ของทรัพยากรแหล่งแร่ ดังนี้

5.2.2.1 เหมืองแร่กับภูมิประเทศ จากการศึกษาลักษณะที่ตั้งและการ
กระจายของเหมืองแร่ เมื่อพิจารณาร่วมกันกับภูมิประเทศ กล่าวได้ว่าร้อยละ 70.14 ของพื้นที่
เหมืองแร่ที่ตั้งไม่เหมาะสมกระจายในบริเวณภูเขา ซึ่งมีค่าความลาดเอียงของพื้นที่มากกว่า
ร้อยละ 35 รองลงมาได้แก่เหมืองซึ่งมีที่ตั้งบนพื้นที่ราบ มีค่าความลาดเอียงระหว่างร้อยละ

แผนที่ 5.1 ผลกระทบของเหมืองแร่ต่อลักษณะภูมิประเทศ

การปิดเหมืองแร่และผลกระทบ
ต่อการใช้ดินและ เศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

0-4 ซึ่งเป็นระดับความลาดที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐาน ทั้งนี้ ส่วนที่เหลือเป็นเมืองแรที่มีที่ตั้งในพื้นที่ ที่มีค่าความลาดเขาร้อยละ 8-16 รวมเนื้อที่ 859 ไร่ หรือร้อยละ 10 ของพื้นที่ เมืองแรที่เหลือร้อยละ 2.16 เป็นเมืองแรที่มีที่ตั้งค่อนข้างเหมาะสม รวมเนื้อที่ประมาณบัตร 171 ไร่ กล่าวโดยสรุปได้ว่าที่ตั้งของเมืองแรในจังหวัดระนอง เมื่อพิจารณาในลักษณะความสูง และภูมิประเทศแล้ว เมืองแรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในเรื่องที่ตั้ง และเมืองมากกว่าร้อยละ 70 หรือรวมเนื้อที่ 5,578 ไร่ มีที่ตั้งในภูมิประเทศแบบภูเขา ลักษณะที่ตั้งดังกล่าวมีผลอย่างมากต่อสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงและพื้นที่ด้านทิศใต้แหล่งเมืองแรลงไป รวมทั้งผลกระทบที่มีต่อบริเวณที่เมืองแรตั้งอยู่ในลักษณะของแผ่นดินเลื่อน (land slide) หรือมวลแผ่นดินลาดเชิงเขาถล่ม (land slump) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบอยู่ในฤดูฝนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากกว่า 4,000 มิลลิเมตรต่อปี บริเวณคาบสมุทรภาคใต้ (พิจารณาแผนที่แสดงที่ตั้งเมืองแรกับภูมิประเทศประกอบ) จากลักษณะดังกล่าวสามารถลำดับความเหมาะสมของที่ตั้งเมืองแร ดังนี้

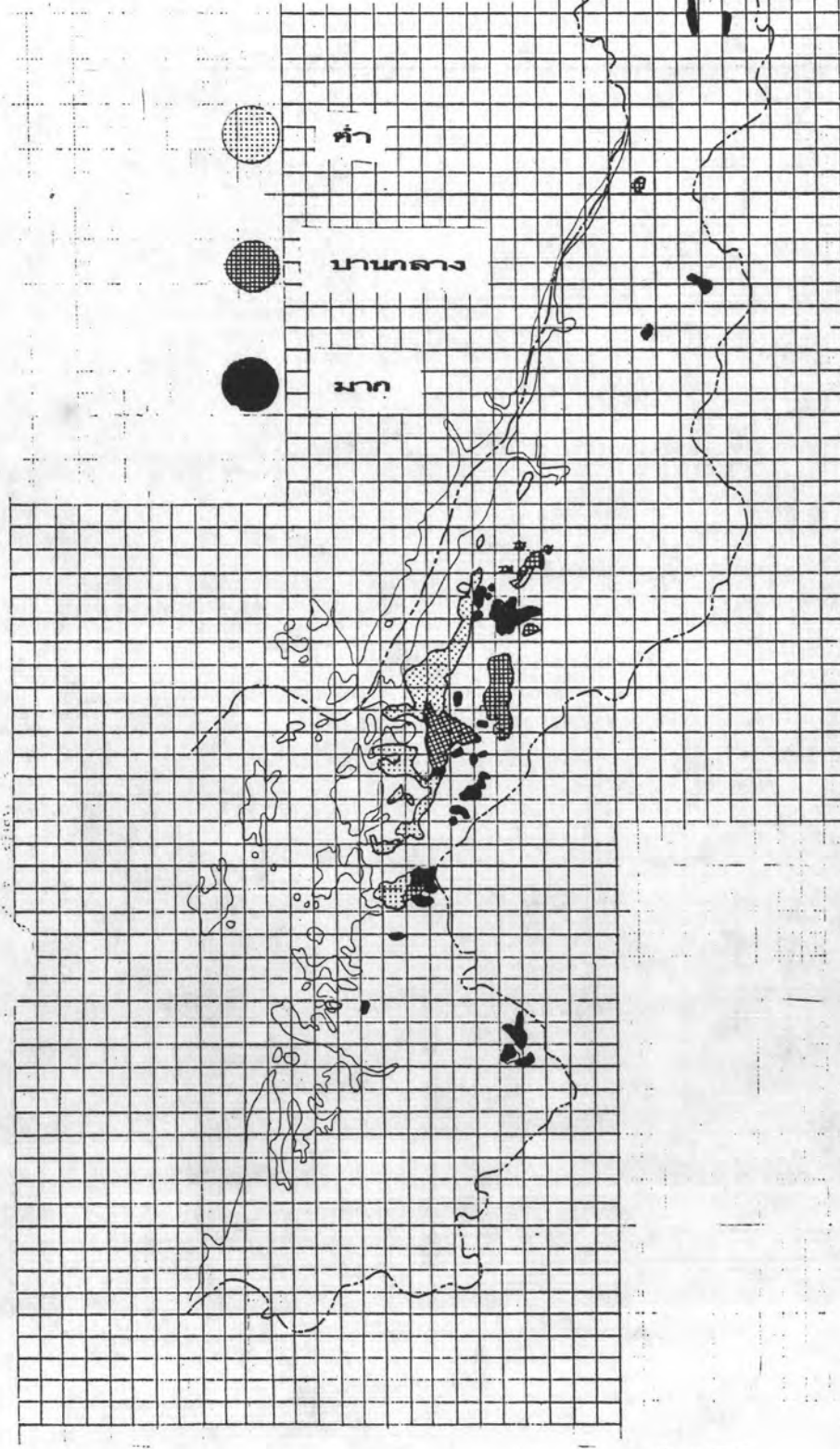
1) เมืองแรที่มีที่ตั้งเหมาะสม เป็นเมืองแรที่ส่งผลกระทบต่อบริเวณพื้นที่เกษตรน้อยที่สุด รวมพื้นที่ 3,218.75 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 44.39 กระจายในบริเวณอำเภอเมืองระนอง อย่างไรก็ตาม ความเหมาะสมดังกล่าวมีค่าต่ำลงเมื่อพิจารณาในลักษณะผลกระทบที่มีต่อการตั้งถิ่นฐาน

2) เมืองแรที่มีที่ตั้งเหมาะสมปานกลาง เป็นเมืองแรที่ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีความต่างระดับ ตั้งแต่ร้อยละ 4-16 รวมพื้นที่เมือง 1,562.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.55 กระจายในตำบลบางริน ตำบลหาดส้มแป้น และตำบลบางพระเหนือ

3) เมืองแรที่มีที่ตั้งเหมาะสมต่ำ เป็นเมืองแรที่ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีความต่างระดับสูง ตั้งแต่ร้อยละ 16-30 กระจายมากที่สุดในตัวบางพระเหนือ ตำบลหาดส้มแป้น ตำบลราชกรูด ตำบลบ้านนา ตำบลลำเสียง และตำบลปากจั่น

5.2.2.2 เมืองแรกับป่าไม้ เมืองแรกับป่าไม้เป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบโดยตรงต่อกันมากที่สุด เนื่องจากเมืองแรเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทำลายป่าไม้

แผนที่ 5.2 ผลกระทบของเหมืองแร่ทองคำ

การปิดเหมืองแร่และผลกระทบ
ต่อการใช้ที่ดินและ เศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

อุดมสมบูรณ์ ในพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล จากข้อมูลป่าไม้ พ.ศ.2529 พบว่าพื้นที่ป่าไม้รวม 1,763,633 ไร่ จำแนกประเภทออกตามชนิดของป่า คือ ป่าชายเลน 193,598 ไร่ ป่าเขตร้อน (Tropical forest) ซึ่งเป็นป่ากึ่งสมบูรณ์ 1,003,251 ไร่ และป่ากึ่งเขตร้อน 160,382 ไร่ ซึ่งเป็นป่าที่ปลูกขึ้นเพื่อทดแทนในพื้นที่เหมืองเก่าที่เคยสูญเสียไป สภาพป่ายังคงขาดความสมบูรณ์ในสภาพปัจจุบันนอกเหนือจากนี้ประกอบด้วย ป่าสงวน 438,728 ไร่ และที่เหลือเป็นป่าหมดสภาพ 28,042 ไร่

การวิเคราะห์ลักษณะที่ตั้งของเหมืองแร่กับป่าไม้ ลำดับความเหมาะสมได้ดังนี้

- 1) เหมืองแร่ที่ตั้งเหมาะสม มีร้อยละ 46.54 รวมพื้นที่ 3,578.125 ไร่ กระจายในตำบลบางนอน ตำบลบางรีน ตำบลหงาว และตำบลราชกรูด
- 2) เหมืองแร่ที่ตั้งเหมาะสมปานกลาง มีร้อยละ 30.69 รวมพื้นที่ 2,359.375 ไร่ กระจายในตำบลบางรีน และหาดส้มแป้น
- 3) เหมืองแร่ที่ตั้งไม่เหมาะสม มีร้อยละ 22.76 รวมพื้นที่ 1,750 ไร่

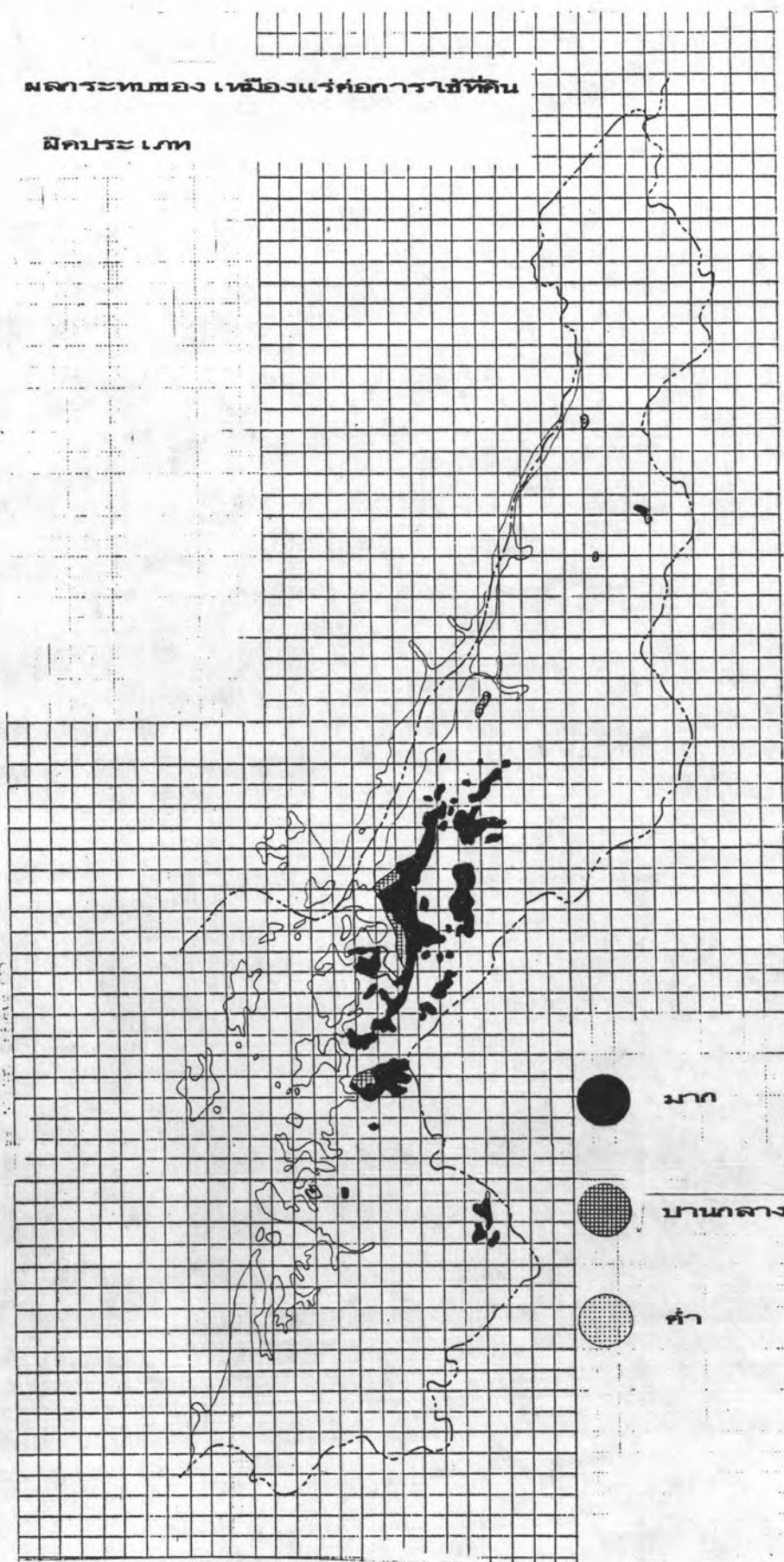
5.2.2.3 เหมืองแร่กับการใช้ที่ดินผิประเภท กิจกรรมเหมืองแร่มีผลกระทบต่อโดยตรงและทางอ้อมต่อที่ดินในลักษณะทำให้เกิดการใช้ที่ดินผิประเภท ได้แก่ บริเวณที่ดินสองฟากทางหลวงสายเพชรเกษมตอนตัดผ่านอำเภอกะบุรี ซึ่งเป็นที่ดินที่มีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ ถูกทำลายแล้วปล่อยให้กร้าง (bad land) เนื่องจากดินชั้นบนถูกกัดกร่อน (erosion)

การวิเคราะห์ลักษณะที่ตั้งกับการใช้ที่ดินผิประเภท ลำดับความเหมาะสมดังนี้

- 1) เหมืองแร่ที่ตั้งเหมาะสม มีร้อยละ 2.42 รวมพื้นที่ 187.5 ไร่ กระจายในตำบลปากจั่น ตำบลลำเสียง และตำบลน้ำจืดน้อย

แผนที่ 5.3 ผลกระทบของเหมืองแร่ต่อการใช้ที่ดิน

ผืนดินประเภท

การปิดเหมืองแร่และผลกระทบ
ต่อการใช้ที่ดินและ เศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

2) เมืองแรที่คังเหมาะสมปานกลาง มีร้อยละ 8.06 รวมพื้นที่ 625 ไร่ กระจายในตำบลบางรื่น และตำบลราชกรูด

3) เมืองแรที่คังไม่เหมาะสม มีร้อยละ 89.52 รวมพื้นที่ 6,938 ไร่ กระจายในตำบลราชกรูด ตำบลบางรื่น ตำบลหาคสังแบ้น และตำบลบางพระเหนือ

5.2.2.4 เมืองแรกับศักยภาพของพื้นที่ จากการวิเคราะห์ลักษณะที่ตั้งเมืองแรในที่ดินซึ่งจำแนกตามประเภทของศักยภาพเพื่อการเกษตร และลำดับตามความเหมาะสมของที่ตั้งเมืองแรได้ดังนี้

1) เมืองแรที่คังเหมาะสม มีร้อยละ 47.74 รวมพื้นที่ตั้งอยู่ในที่ดินที่มีศักยภาพเพื่อการเกษตร กระจายในตำบลบางนอน ตำบลบางรื่น ตำบลราชกรูด และตำบลเขี้ยวเหลียง

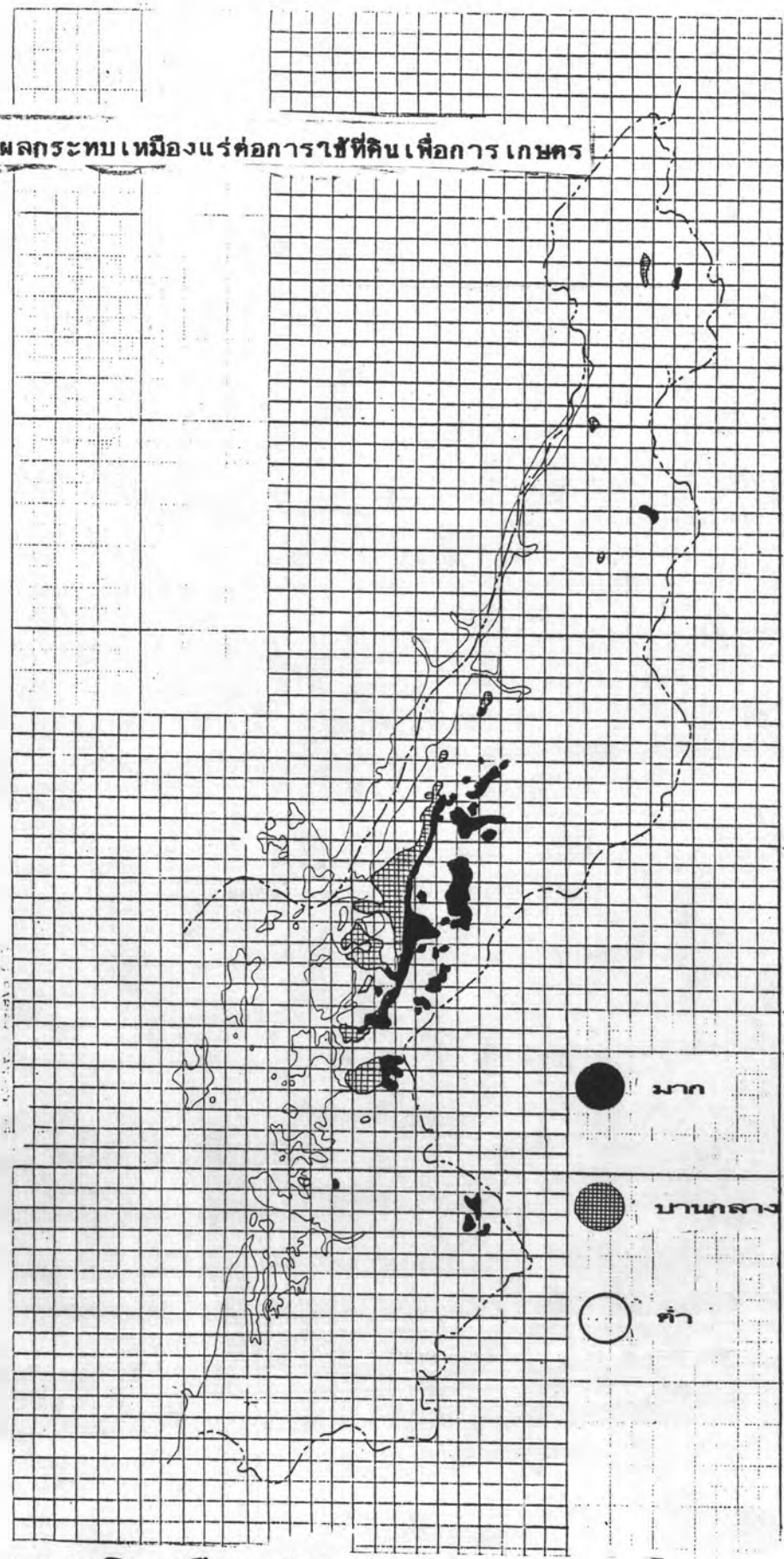
2) เมืองแรที่คังไม่เหมาะสม มีร้อยละ 52.86 รวมพื้นที่ 4,187.5 ไร่ กระจายในตำบลราชกรูด ตำบลบางรื่น ตำบลหาคสังแบ้น และตำบลบางพระเหนือ

จากการวิเคราะห์การกระจายของพื้นที่เมืองแรกับเกณฑ์ที่นำมาพิจารณา ทำให้สามารถเสนอสภาพพื้นที่เพื่อกำหนดที่ตั้งเมืองให้มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงน้อยที่สุด (ดูแผนที่แสดงแผนการใช้ที่ดินเมืองแรประกอบ)

1) กะเปอร์ ที่ดินเหมาะสมสูง ประเภทเมืองแร ได้แก่ ที่ดินจำนวนพื้นที่ 2,578.12 ไร่ ตั้งบริเวณทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอกะเปอร์ชายเป็นแนวยาวขึ้นบนทางทิศเหนือ ซึ่งมีความเหมาะสมเนื่องจากความสะดวกในการเข้าถึงสูง มีที่คังใกล้กับแหล่งรับซื้อคิงหรือคากคิงขนาดใหญ่

2) ที่ดินเหมาะสมสูงประเภทเมืองแร ได้แก่ ที่ดินบริเวณที่ตั้งใกล้แหล่งชุมชนจังหวัดระนอง ความสะดวกในการเข้าถึงสูง กระจายในตำบลบางนอน

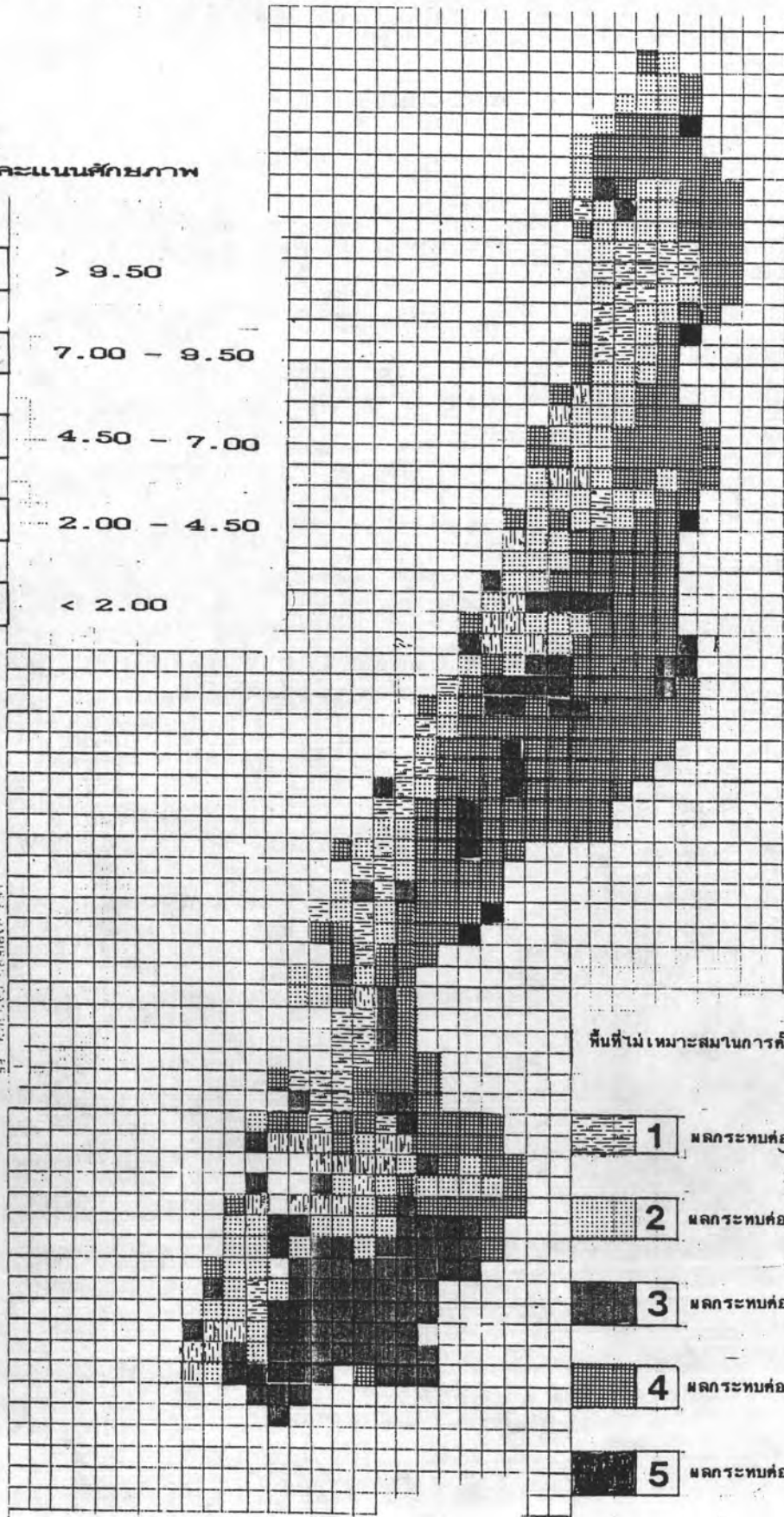
แผนที่ 5.4 ผลกระทบเหมืองแร่ต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

การปิดเหมืองแร่และผลกระทบ
ต่อการใช้ที่ดินและ เศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

ค่าคะแนนศักยภาพ

- 1 > 9.50
- 2 7.00 - 9.50
- 3 4.50 - 7.00
- 4 2.00 - 4.50
- 5 < 2.00

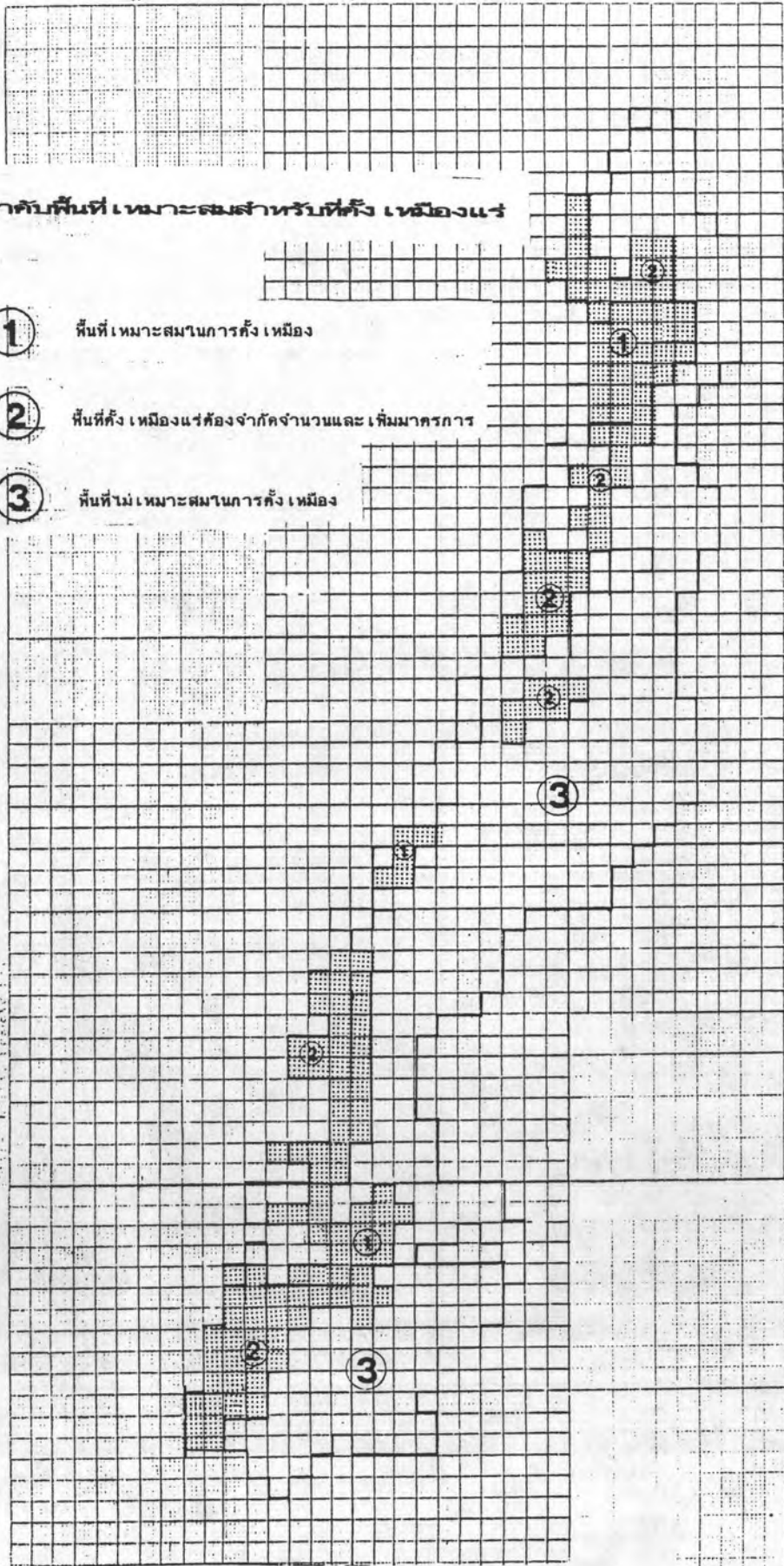

พื้นที่ไม่เหมาะสมการตั้งเหมือง

- 1 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมต่ำ
- 2 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมค่อนข้างต่ำ
- 3 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมปานกลาง
- 4 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมค่อนข้างสูง
- 5 ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมสูง

แผนที่ 5.6 ลำดับพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับที่ตั้งเหมืองแร่

- ① พื้นที่เหมาะสมการตั้งเหมือง
- ② พื้นที่ตั้งเหมืองแร่ต้องจำกัดจำนวนและเพิ่มมาตรการ
- ③ พื้นที่ไม่เหมาะสมการตั้งเหมือง

การปักเหมืองแร่และผลกระทบ
ต่อการใช้ที่ดินและเศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

3) ที่ดินค่อนข้างเหมาะสมต่ำ เป็นพื้นที่ขุดมาให้มีการตั้ง
เหมืองได้ แต่ต้องมีมาตรการควบคุม และข้อกำหนด ประกอบด้วยที่ดินแปลงขนาดใหญ่ในตำบล
กระบุรี ตำบลลำเลียง ตำบลหงาว และที่ดินขนาดใหญ่ในตำบลนาตา